

Boekbesprekingen

De grote encyclopedie van het vogelrijk

In deze serie is naast een zestal delen over respectievelijk vissen, planten, insecten, dieren, mode en antiek nu ook een deel verschenen over de vogels. De opzet van alle boeken is gelijk.

Door middel van een groot aantal goede zwartwit- en kleurenfoto's laat dit deel de lezer kennismaken met vertegenwoordigers van vrijwel alle families die in de klasse Aves voorkomen. De meestal vrij korte toelichtende teksten geven bijzonderheden over broedgebied, uiterlijk en gedrag van de diverse soorten en daarin zijn dikwijls interessante gegevens opgenomen, waardoor het boek niet alleen een kijkboek is geworden, maar werkelijk iets van een encyclopedie heeft gekregen.

Met de Nederlandse namen heeft de bewerkte het in een aantal gevallen niet zo nauw genomen, zoals bijv. bij de Sterduiker = Roodkeelduiker, Gekuijde Fuut = Fuut, Zwarthalsfuut = Geoorde Fuut, Ijsstormvogel = Noordse Stormvogel, Gekuijde Pelikaan = Kroeskoppelikaan en Sikkeleend = Bronskoptaling. Enige eenheid in het gebruik van Nederlandse namen, ook voor vogels die nog niet officieel van een Nederlandse naam zijn voorzien, lijkt toch wel gewenst.

Ook ten aanzien van de Latijnse namen heeft de bewerkte het zich lastig gemaakt door, waar mogelijk en gewenst, niet de Avifauna van Nederland te volgen. Deze Avifauna moet, zeker wat betreft de Latijnse namen, als leidraad worden beschouwd voor de in ons land gebruikelijke naamgeving. Enkele namen die duidelijk in het oog springen zijn: Casmerodius albus = Egretta alba, Cygnus columbianus = Cygnus bewickii, Actitis hypoleucos = Tringa hypoleucos, Capella gallinago = Gallinago gallinago en Coloeus monedula = Corvus monedula.

Een uitgebreid register van Nederlandse en Latijnse namen maakt het boek bijzonder bruikbaar. De uitgave is goed verzorgd, al doet hier en daar de layout wat rommelig aan.

Al met al een boek waarin het prettig lezen en kijken is, waar heel wat wetenswaardigheden in staan en dat de prijs zeker waard is.

H.J.L.

J. Hanzák: De grote encyclopedie van het vogelrijk. 582 pagina's, 1061 zwart-wit en 45 kleurenfoto's. Voor Nederland vertaald en bewerkt door J. G. Nieuwendijk. Uitgeverijmaatschappij Holland, Haarlem. (1972). Prijs f 29,50.

Bunte Welt der Vögel

Van 120 Europese vogelsoorten zijn in dit kleine boekje foto's opgenomen met een korte beschrijving van de afgebeelde soort. Jammer dat juist de verformfaide Hoppen als foto op de omslag moeten dienen. Over elke soort worden gegevens verstrekt over kleeid, geluid, trek, voorkomen, nest, eieren, voedsel en de grootte in cm. Het pretendeert geen volledigheid, maar voor de beginnening is er zeker wat nieuws in te vinden.

Gert Rohm: Bunte Welt der Vögel. Met 120 kleurenfoto's en 127 zwart-wit tekeningen, 72 pag. Serie 'Bunte Kosmos-Taschenführer'. Uitg. Kosmos-Gesellschaft der Naturfreunde Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart. Prijs DM 6,80.

Vogeltelling, gemeente Borger Dr.

Een stencil van 5 pag. (nov. '72) met een lijst vogelsoorten die voorkomen in de omgeving van Borger. De Geoorde Fuut broedde in 1969 in het Lunsveen, van andere soorten worden vaak geen juiste data of namen van de waarnemers genoemd. Totaal worden 90 soorten vermeld. Bij W. Nieuweboer, Hunzedal 4, Borger, tel. 05987 - 4660 zijn nog enkele verslagen verkrijgbaar.

Zondagsvogel

Ook in 1971 besprak Bert Garthoff weer iedere zondagmorgen één vogelsoort in zijn radioprogramma. De teksten van de 52 vogelpraatjes zijn evenals die van het vorige jaar in „Vogel van de week” (zie jrg. 19, pag. 653) gebundeld en ook weer geïllustreerd met gravures van Thomas Bewick. Het zijn gezellige praatjes die op geen enkel gebied volledigheid pretenderen.

Bert Garthoff: Zondagsvogel. 53 houtgravures van Thomas Bewick (1753-1828), 168 pag. (1972). Uitg. Ploegsma, Amsterdam. Prijs f 12,90.

Artis dieren-encyclopedie

In deze enige oorspronkelijke dieren-encyclopedie, dus niet vertaald noch bewerkt, vindt u boeiende informatie over levenswijze en gedragingen van het dier naar de nieuwste gegevens en wetenschappelijke inzichten. Zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, insecten en vele lagere dieren zijn door de alfabetische rangschikking gemakkelijk te vinden. De opzet van het werk bestrijkt het dierenbestand over de hele wereld en gaat dus ver uit boven datgene wat de Amsterdamse diertuin te bieden heeft. Het signalement is cursief gedrukt en daarbij vinden wij een kaartje van het verspreidingsgebied van het betreffende dier. Het panda-figuurtje bij een aantal diersoorten betekent dat deze ernstig worden bedreigd.

De vogelsoorten die behandeld worden zijn niet alleen soorten, maar ook families en groepen. In de eerste plaats zijn de meest curieuze soorten daarbij uitgezocht. Bij uitzondering willen wij vermelden welke vogels per deel worden behandeld.

Deel I: Aalscholver, Abdim-Ooievaar, Agapornis, Alpenkauw, Andesgans, ara's, arasari's, Argusfazant, astrilden, Bateleur, Beo, Boskalkoen, Bruine Kaketoe, Bruine Pelikaan, Caracara, Casarca, Casuaris, Condor, Coscoroba, Dolksteekduif, Dominikaner Wida.

Deel II: Dubbelhoornige Neushoornvogel, duiven, eenden, ganzen, zwanen, Egyptische Gier, Emoe, Europese Flamingo, fazanten, flamingo's, Geelkoptroepiaal, Geelkuif Kaketoe, gieren, Gierparelhoen, Grasparkiet, Grote Waadvogel, Grijs Roodstaart, Hamerkop, Hangnestvogel, Heilige Ibis, Hoendergans, hoendervogels, Hokko, Humboldt Pinguïn, Indische Gans.

Deel III: jaarvogels, Jedaya-Parkiet, Jufferkraan, Kaalkopkraai, Kaketoes, Kalkoen, Kaggier, Kea, Kiwi, Knobbelleend, Knobbelzwaan, Koekal Koereiger, kolibries, Kongopauw, Koningsgier, Koningspinguïn, Kookaburra, kraanvogelachtigen, Kroonarend, Kroonduif, Kroonkraanvogel, Kwak, Kwartels, Lady Amherstfazant, Lammergier, Lepeelaar, Loeri's, loopvogels.

Deel IV: Mandarijneend, Manenduif, Maraboe, Monniksparkiet, Muskuseend, neushoornvogels, Nimmerzat, Nijlgans, Oehoe, Ooievaar, Oorfazant, Oorgier, papegaaien, paradijsvogels, Parelhoen, parkieten, Pauw, Pauwfazant, pelikanten, pinguïns, prielvogels.

Deel V: Quetzal, Ransuil, Reuzenreiger, Rhea, Rivierarend, Rode Flamingo, Rode Ibis, roeivoetigen, roofvogels, Rotschaan, Rotspinguïn, Saruskraanvogel, Schoenbekooievaar, Schreeuwvogel, Schuitbekreiger, Secretarisvogel, Seriëma, Slanghalsvogel, Sneeuwvangs, Sneeuwuil, Spleetsnavelooievaar, Stanley-Kraanvogel, Struisvogel, toekans, Tok, trappen, troepialen, trompetvogels. Deel VI: uilen, Vale Gier, Visarend, Waterhoentje van Gough, Witbuikarend, Witkuijlijstergaai, Witte Pelikaan, Witwangboomeend, Zadelbekooievaar, zandhoenders, zangvogels, Zeearend, Zeekoet, Zilverfazant, Zilverreiger, Zonnearal, Zwarte Gier, Zwarte Kaketoe, Zwarte Zwaan, Zwarthalszwaan, Zwartvoetpinguïn.

H. van de Werken: Artis dieren-encyclopedie. 644 foto's, zwart-wit en in kleur van J. Bokma en de schrijver, 936 pag., 500 artikelen, 321 verspreidingskaartjes. Voorwoord van dr. E. F. Jacobi (1939-'71). Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam. Prijs 6 delen f 95,—

Nestkast-Controle Meijendel (25 jaar)

Dit gestencild verslag van 16 pagina's over 25 jaar onderzoek in de Wasse-naarse Duinen geeft een globaal overzicht, daarna een hoofdstuk over de holenbroederpopulatie in Meijendel waarbij de reproductie (a), de moraliteit (b.), de migratie (c.) uitvoerig behandeld worden. Verder een hoofdstuk met een overzicht van het broedseizoen 1971. Doordat er maar liefst 14 verschillende nestkastmodellen werden gebruikt bevolkten totaal niet minder dan 11 verschillende vogelsoorten de kasten. De Koolmees ging in aantal broedsels met 23 broedsels vooruit, ook de Ringmuis breidde zich uit. Behalve Torenvalk, Bosuil en Ransuil werden ook twee legfels van de Mandarijneend in holle populieren aangetroffen. Drie tabellen, vijf grafieken en enkele tekeningetjes zijn tussen de tekst gevoegd. De samenstellers van dit verslag zijn: mevr. drs. T. Stam-Zunderman, mevr. W. van Kuijen-Zunderman, drs. C. W. Stam, drs. A. van Kuijen, W. Rijn-ders, W. Kuyper en Th. de Rijk. Het verslag is verkrijgbaar bij drs. C. W. Stam, Mozartstraat 255, Leiden, tel. 01710 - 62210. De kosten van dit verslag bedragen f 0,90.

J.T.